

SIJOITUSPALVELUTUTKINNON (APV1) OSAAMISVAATIMUKSET

Tutkinnon perusteet, rakenne ja vaatimukset

VOIMASSA 1.1.2019 - 30.6.2019

Sisällysluettelo

TUTKINTOJEN PERUSTEET	2
Finanssiala ry:n sijoituspalvelututkinnon tavoitteet.....	2
Kenelle tutkinto on tarkoitettu	3
Tutkinnon suorittaminen ja tentin arvioimisen yleiset perusteet	3
SIJOITUSPALVELUTUTKINNON RAKENNE	4
Tutkinnon aihealueet ovat:	4
TUTKINTOVAATIMUKSET.....	5
1 Kansantalous ja rahoitusmarkkinat.....	5
1.1 Tavoitteet.....	5
1.2 Oppimateriaali	5
2 Yritystalous	5
2.1 Tavoitteet.....	5
2.2 Oppimateriaali	5
3 Sijoitustuotteet ja sijoittaminen	5
3.1 Tavoitteet.....	5
3.2 Oppimateriaali	6
4 Sijoituspalvelujen tarjontaa koskeva etiikka, sääntely ja yksityisoikeuden perusteet	7
4.1 Tavoitteet.....	7
4.2 Oppimateriaali	7
5 Sijoittajan verotus sekä perhe- ja perintöoikeuden perusteet	7
5.1 Tavoitteet.....	7
5.2 Oppimateriaali	8
LIITE 1 VINKKEJÄ OPPIMATERIAALIN HANKKIMISEEN.....	9
LIITE 2 SIJOITUSPALVELUTUTKINTO APV1 KIRJA- JA MONISTELUETTELO	10
LIITE 3 SIJOITUSPALVELUALAN TUTKINTOJEN VAATIMUSTASOT	12

APV-TUTKINNOT

Jo yli 15 000 sijoitusalan ammattilaista on suorittanut APV-tutkinnon. Sijoitusneuvojan tutkinnosta ja Sijoituspalvelututkinnosta on muodostunut alan ammatillisen osaamisen mitta. Se on kiinteä osa alan yhteistä itsesääätelyä. Sijoituspalvelututkinto (APV1) on Finanssiala ry:n (FA) auktorisoima tutkinto.

Sijoituspalvelututkinto (APV1) on vastavuoroisesti tunnustettu Ruotsissa ja vastaavat osaamisvaatimuksiltaan Swedsec Licens –tutkintoa.

Alan kilpailun ja sääntelyn seurauksena kouluttautuminen on lisääntynyt viime vuosien aikana. Erityisesti osaamisen näyttäminen on tärkeää haettaessa lainsäädännön edellyttämää sijoitusneuvonnan toimilupaa.

Sijoittamisen perusteista on tulossa osa kansalaisen yleissivistystä. Siksi suosittelemme lämpimästi tutkintoja paitsi alalla jo toimiville ja sille pyrkiville, myös kaikille sijoittamisesta ja rahamarkkinoiden toiminnasta kiinnostuneille henkilöille.

TUTKINTOJEN PERUSTEET

Finanssiala ry:n sijoituspalvelututkinnon tavoitteet

Sijoituspalvelualan sääntely asettaa vaatimuksia finanssialan yritysten asiakkaille sijoitusneuvoja antavan tai rahoitusvälineistä, strukturoiduista talletuksista, sijoituspalveluista tai oheispalveluista tietoja antavan ja niitä myyvän henkilöstön tietämyksen ja pätevyyden arvioinnille.

Finanssialan yritysten tulee varmistaa, että yrityksen tarjoamista sijoitustuotteista, sijoituspalveluista tai oheispalveluista tietoja antavalla ja niitä myyvällä henkilöstöllä on tarvittava tietämys ja pätevyys, jotta he

- ymmärtävät yritysten tarjoamien tai suosittelemien sijoitustuotteiden pääpiirteet, riskit ja ominaisuudet, kuten kaikki yleiset veroseuraamukset, joita asiakkaalle aiheutuu liiketoimien yhteydessä. Erityistä huolellisuutta on noudatettava silloin, kun annetaan neuvoja monimutkaisemmista tuotteista (osiot 3, 4 ja 5)
- ymmärtävät tarjotuista tai suositelluista sijoitustuotteista asiakkaalle aiheutuvat kokonaiskulut ja maksut sekä neuvon ja muiden mahdollisten tähän liittyvien palveluiden antamisesta asiakkaalle aiheutuvat kulut (osio 3)
- täyttävät yrityksille asetetut veloitteet, jotka koskevat soveltuvuusvaatimuksia (osio 4)
- arvioituaan asiakkaalta saadut tiedot ja otettuaan huomioon muutokset, joita on voinut tapahtua tietojen keräämisen jälkeen, ymmärtävät, miltä osin yrityksen tarjoama sijoitustuote ei ehkä ole asiakkaalle soveltuva (osio 3 ja 4)
- ymmärtävät, kuinka rahoitusmarkkinat toimivat ja kuinka ne vaikuttavat niiden sijoitustuotteiden arvoon ja hinnoitteluun, joita tarjotaan tai suositellaan asiakkaille (osio 1 ja 3)
- ymmärtävät talouslukujen ja kansallisten/alueellisten/maailmanlaajuisten tapahtumien vaikutukset markkinoihin ja niiden sijoitustuotteiden arvoon, joita tarjotaan tai suositellaan asiakkaille (osiot 1,2 ja 3)
- ymmärtävät eron tuottohistorian ja tulevaisuutta koskevien tuottoskenaarioiden välillä sekä ennusteiden rajoitteet (osio 3)
- ymmärtävät markkinoiden väärinkäyttöön ja rahanpesuun liittyvät näkökohdat (osio 4)

- voivat arvioida tietoja, kuten avaintietoesitteitä, esitteitä, tilinpäätöksiä tai taloudellisia tietoja, jotka liittyvät asiakkaille tarjottujen tai suositeltujen tyyppisiin sijoitustuotteisiin (osiot 2 ja 3)
- ymmärtävät erityisiä markkinarakenteita, jotka koskevat asiakkaille tarjottuja tai suositeltuja sijoitustuotteita, sekä näiden sijoitustuotteiden kauppapaikat ja mahdollisten jälkimarkkinoiden olemassaolon (osiot 1, 3 ja 4)
- hallitsevat perustietämyksen tarjottujen tai suositeltujen sijoitustuotteiden arvostusperiaatteista (osio 3)
- ymmärtävät salkunhoitoon liittyvät peruseriaatteet, kuten hajauttamisen seuraukset yksittäisten sijoitusvaihtoehtojen osalta (osio 3).

Sijoituspalvelu- ja sijoitusneuvojan tutkinnon suorittaminen tarjoaa sääntelyn mukaisen taroituksenmukaisen arvioinnin henkilöstön tietämyksestä ja pätevydestä.

Finanssiala ry suosittelee, että sijoituspalveluja tarjoavien yritysten henkilöstöstä kaikki sijoituspalvelutehtävissä toimivat suorittavat sijoituspalvelututkinnon. Tutkinto on osa Finanssiala ry:n ja finanssialan itsesääntelyä, jolla pyritään ylläpitämään ja kehittämään alan arvostusta sekä sijoituspalveluyritysten henkilökunnan korkeaa osaamisen tasoa. Finanssiala ry on antanut suosituksen sijoituspalvelututkinnon suorittamisesta.

Sijoituspalvelututkinto on vaatimuksiltaan monipuolinen ja kattaa perusteet keskeisiltä sijoituspalvelutehtävissä tarvittavilta osaamisalueilta. Tutkinnon vaatimukset on jaettu viiteen aihealueeseen, joista kaksi ensimmäistä perehdyttää suorittajan markkinoiden rakentamiseen ja yritystalouteen. Seuraava osio käsittelee erilaisia sijoitustuotteita ja sijoittamista. Kaksi viimeistä osiota kattavat sijoituspalvelujen tarjoajia koskevat menettelytapasäännöt sekä verotuksen ja perhe- ja perintöoikeuden perusteet sijoitustoiminnan näkökulmasta.

Kenelle tutkinto on tarkoitettu

Tutkinto on suunnattu kaikille sijoituspalveluyrityksissä, pankeissa ja vakuutusyhtiöissä sijoituspalvelujen asiakaspalvelutehtävissä toimiville henkilöille sekä kaikille muillekin, jotka haluavat saada yleiskuvan arvopaperimarkkinoiden toiminnasta, palveluista ja tuotteista.

Tutkinnon suorittaminen ja tentin arvioimisen yleiset perusteet

Tutkinto suoritetaan kokeena, jonka järjestämisestä vastaa APV-sijoitustutkinnot Oy. Finanssiala ry ja tutkinnon opintovaatimuksista vastaava APV-sijoitustutkinnot Oy eivät järjestä tutkintoihin valmentavaa koulutusta eikä tentteihin osallistuminen edellytä valmentaviin koulutuksiin osallistumista. Käytännössä kuitenkin useimmat tenttien suorittajat ovat osallistuneet ennen tentin suorittamista johonkin valmistavaan koulutukseen. Tenttiin valmistautuessa opintovaatimukseen sisältyviä vanhentuneeseen lainsäädäntöön tai tilastojen lukuarvoihin liittyvää sisältöä ei ole tarpeen huomioida. Tutkinto arvostellaan asteikolla hyväksytty / hylätty. Tutkinnon suorittaja saa lisäksi tietää henkilökohtaisen pistemääränsä.

SIJOITUSPALVELUTUTKINNON RAKENNE

Tutkinnon osat

Tutkinto rakentuu viidestä aihealueesta, jotka kaikki suoritetaan samanaikaisesti. Tutkintojen suorittamisen kannalta jaolla ei ole merkitystä, mutta käytännössä pisterajan asettamisella pyritään siihen, että hyväksytty suoritus edellyttää perustietojen hallintaa kaikilta aihealueilta.

Tutkinnon aihealueet ovat:

1. Kansantalous ja rahoitusmarkkinat
2. Yritystalous
3. Sijoitustuotteet ja sijoittaminen
4. Sijoituspalvelujen tarjontaa koskeva etiikka, sääntely ja yksityisoikeuden perusteet
5. Sijoittajan verotus sekä perhe- ja perintöoikeuden perusteet

TUTKINTOVAATIMUKSET

1 Kansantalous ja rahoitusmarkkinat

1.1 Tavoitteet

Tutkinnon suorittajan on ymmärrettävä kansantaloustieteen perustermit sekä kansantalouden ja rahoitusmarkkinoiden välinen yhteys. Tavoitteena on, että suorittaja omaksuu peruskäsitteet, joiden avulla hän pystyy seuraamaan ja ymmärtämään ajankohtaista taloudellista informaatiota. Suorittajan tulee ymmärtää, kuinka rahoitusmarkkinat toimivat ja kuinka ne vaikuttavat niiden sijoitustuotteiden arvoon ja hinnoitteluun, joita tarjotaan tai suositellaan asiakkaille. Lisäksi suorittajan tulee ymmärtää talouslukujen ja kansallisten/alueellisten/maailmanlaajuisten tapahtumien vaikutukset markkinoihin ja niiden sijoitustuotteiden arvoon.

1.2 Oppimateriaali

- Knüpfer, Samuli – Puttonen, Vesa: ”*Moderni rahoitus*”. Alma Talent, 2018, 10. painos, kirjasta luku 3. ISBN 9789521434327.
- Lindholm, Timo – Kettunen Juhani: ”*Gloaali kansantalous*”. Edita Publishing, 2016, 1. painos, kirjasta luvut 1-9. eISBN 9789513770563, ISBN 789513768003.

2 Yritystalous

2.1 Tavoitteet

Tutkinnon suorittajan on ymmärrettävä yrityksen toiminnan ja sen analysoinnin perusteet sekä yritystalouteen liittyvät peruskäsitteet: tilinpäätösanalyysi, yrityksen tuloslaskelma ja tase, sekä niihin liittyvät keskeiset tunnusluvut. Lisäksi suorittajan on ymmärrettävä millä perusteilla yritystä arvioidaan sijoituskohteena.

2.2 Oppimateriaali

- Knüpfer, Samuli – Puttonen, Vesa: ”*Moderni Rahoitus*”. Kirjasta luvut 5, 8 ja 10. Alma Talent, 2018, 10. painos, ISBN 9789521434327.
- Nasdaq: ”*Opi osakkeet*”. 11. painos. Luvut 4.2.-4.4.
- Salmi, Ilari: ”*Mitä tilinpäätös kertoo?*”. Kirjasta luvut 1-2, 4, 6 ja 8. Edita Publishing, 2015, 8-9. painos. ISBN 9789513762391.

3 Sijoitustuotteet ja sijoittaminen

3.1 Tavoitteet

Tutkinnon suorittajan on tunnettava arvopaperimarkkinoiden rakenne ja toiminta, eri omaisuusluokkien keskeiset ominaisuudet, sijoitusrahastojen toimintaperiaatteet ja rahastotyyppit, vakuutussäästämisen ominaisuudet, pääomaturvatun sijoittamisen periaatteet sekä pitkäaikaisäästämiseen liittyvät vaihtoehdot. Tavoitteena on, että suorittaja ymmärtää yritysten tarjoamien tai suosittelemien sijoitustuotteiden pääpiirteet, riskit, ominaisuudet ja asiakkaalle aiheutuvat kokonaiskulut ja maksut sekä neuvojen ja muiden mahdollisten tähän liittyvien palveluiden antamisesta asiakkaalle aiheutuvat kulut.

Suorittajan on tunnettava ja ymmärrettävä sijoittajien kannalta keskeiset sijoitusten tuottoja ja riskejä koskevat periaatteet ja tunnusluvut. Suorittajan tulee osata neuvoa sijoittajaa ymmärrettävästi sijoittamisen riskeihin sekä sijoituskohteisiin liittyvissä kysymyksissä sekä

osata sijoitusneuvontatilanteessa neuvoa asiakasta tekemään pitkän aikavälin säästämissuunnitelma.

Suorittajan tulee tuntea sijoitusrahastojen toimintaperiaatteet ja eri rahastotyypit. Suorittajan tulee osata hakea sijoitusrahastoja koskevaa informaatiota, tuntea perusteet rahastojen tuottojen vertailulle, avaintietoesitteen sisältö ja osata hyödyntää rahastojen raportoimia tunnuslukuja sijoituspäätösten teossa. Suorittajan tulee tuntea rahaston ja osuudenomistajan verotuksen perusteet.

Suorittajan tulee tuntea sekä laskuperustekorkoiset että sijoitussidonnaiset säästö- ja sijoitusvakuutukset, kapitalisaatiosopimukset sekä vapaaehtoiset eläkevakuutukset ja niiden verokohtelu.

Suorittajan tulee osata sijoitusneuvontatilanteessa kartoittaa asiakkaan sosiaaliturvan kokonaistaso, sekä sen perusteella neuvoa asiakasta sen täydentämisessä asiakkaalle parhaiten soveltuvilla tuotteilla.

Suorittajan tulee osata vertailla sijoitustuotteiden, sijoitussidonnaisten vakuutusten ja suorien rahastosijoitusten eroja asiakkaan kannalta huomioiden asiakkaan tavoitteet ja kokonaistilanne.

3.2

Oppimateriaali

- Finanssiala: ”*Markkinakatsaus*”. Uusin saatavilla oleva painos. Materiaali kokonaisuudessaan. Materiaali löytyy osoitteesta <https://www.sijoitustutkimus.fi/palvelut/instituutio-sijoittajille/rahastoraportti/> (alavalinta viimeisin markkinakatsaus).
- Finanssivalvonta: määritelmät: *Kapitalisaatiosopimukset*. Teksti löytyy Finanssivalvonnan sivuilta <http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Sijoittaminen/kapitalisaatiosopimukset>.
- Järvinen, Sami – Parviainen, Antti: ”*Pääomaturvattu sijoittaminen*”. Alma Talent, 2014, 3. uudistettu painos. Kirjasta luvut 2, 3, 5 ja 6. ISBN 9789521421686.
- Knüpfer, Samuli – Puttonen, Vesa: ”*Moderni rahoitus*”. Kirjasta luvut 1, 2, 4, 6 ja 7. Alma Talent, 2018, 10. painos, ISBN 99789521434327.
- Nasdaq: ”*Opi optio*”. 26. painos. Oppaasta luvut 1 ja 2.
- Nasdaq: ”*Opi osakkeet*”. 11. painos. Opas kokonaisuudessaan.
- Puttonen, Vesa – Repo, Eljas: ”*Miten sijoitan rahastoihin*”. Alma Talent, 2011, 5. painos. ISBN 9789510378076.
- Pörssisäätiö: ”*Sijoittajan korko-opas*”. Opas löytyy osoitteesta www.porssisaatio.fi/opetus.
- Pörssisäätiö: ”*Sijoitusrahasto-opas*”. Opas löytyy osoitteesta www.porssisaatio.fi/opetus.
- Ylönen Marjo: ”*Eläkesäästäminen 2017*”. Vakuutus- ja rahoitusneuvonta 2017. Teksti löytyy Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan kotisivuilta www.fine.fi kohdasta Julkaisut.

4 Sijoituspalvelujen tarjontaa koskeva etiikka, sääntely ja yksityisoikeuden perusteet

4.1 Tavoitteet

Tutkinnon suorittajan tulee tuntea sijoituspalvelujen tarjontaa sääntelevät eettiset- ja menettelytapanormit, joita ovat lainsäädäntö, viranomaisohjeistus ja alan itsesääntely. Erityisesti suorittajan tulee tuntea sijoituspalvelujen tarjontaan liittyvät vastuukysymykset sekä eettiseen että vastuulliseen sijoittamiseen liittyvät lähestymistavat ja toteutusmallit.

Suorittajan tulee hallita yksityisoikeuden peruskäsitteet, oikeustoimet, edustus, vakuudet, vahingonkorvaus, vakuutus sekä yritystoimintaan liittyvät juridiset peruskäsitteet. Lisäksi suorittajan tulee ymmärtää markkinoiden väärinkäyttöön ja rahanpesuun liittyvät näkökohdat.

4.2 Oppimateriaali

- APV-tutkinnot materiaali: ”*Markkinapaikkojen sääntely*”. V1. Moniste kokonaisuudessaan. Moniste löytyy osoitteesta <http://www.aaltoee.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> (alavalinta osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia).
- APV-tutkinnot materiaali: ”*Rahanpesu*”. V2. Moniste kokonaisuudessaan. Moniste löytyy osoitteesta <http://www.aaltoee.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> (alavalinta osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia).
- APV-tutkinnot materiaali: ”*Markkinoiden väärinkäyttö*”. V2. Moniste kokonaisuudessaan. Moniste löytyy osoitteesta <http://www.aaltoee.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> (alavalinta osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia).
- Hoppu, Esko – Hoppu Kari: ”*Kauppa- ja varallisuusosoikeuden pääpiirteet*”. Alma Talent 2016, 16. uudistettu painos. Sivut 21-99, 199-226, 245-313, 343-439. ISBN 9789521425165.
- FINSIF: ”*Vastuullisen sijoittamisen opas*”. FINSIF 2017. Opas löytyy osoitteesta <https://www.finsif.fi/vastuullisen-sijoittamisen-opas/>.
- Turtiainen, Matti: ”*Sijoituspalvelut ja asiakas*”. Alma Talent 2018, 1. painos. ISBN 9789521435393

5 Sijoittajan verotus sekä perhe- ja perintöoikeuden perusteet

5.1 Tavoitteet

Tutkinnon suorittajan tulee tuntea verokäytännöt sekä pääoma-, perintö- ja lahjaverotuksen perusteet. Suorittajan tulee lisäksi tuntea pääperiaatteet myös muusta asiakkaan sijoituspäätösten kannalta keskeisestä lainsäädännöstä.

Suorittajan tulee myös ymmärtää verotuksen ja perhe- ja perintöoikeuden peruskäsitteet ja pystyä ohjaamaan asiakasta sijoitusvalinnoissaan huomioiden asiakkaan kokonaistilanne. Tavoitteena on, että suorittaja ymmärtää sijoitustuotteiden yleiset veroseuraamukset, joita asiakkaalle aiheutuu liiketoimien yhteydessä.

5.2 Oppimateriaali

- APV-tutkinnot materiaali: ”*Verotus - kokooma*”. V2.
Moniste kokonaisuudessaan. Moniste löytyy osoitteesta <http://www.aaltoee.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> (alavalinta osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia).
- Pörssisäätiö: ”*Sijoittajan vero-opas 2018*”.
Opas löytyy osoitteesta www.porssisaatio.fi/opetus.
- Finanssiala ry: ”*Perhe- ja perintöoikeutta pääpiirteissään*”
Materiaali löytyy osoitteesta <http://www.aaltoee.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> - alavalinta: osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia.
- Hoppu, Esko - Hoppu Kari: ”*Kauppa- ja varallisuus oikeuden pääpiirteet*”.
Alma Talent 2016, 16. painos. Sivut 481-513. ISBN 9789521425165.

LIITE 1 VINKKEJÄ OPPIMATERIAALIN HANKKIMISEEN

Nasdaq:n ”Opi optiot” ja ”Opi Osakkeet” -oppaat

Kirjatilauksen voit lähettää myös osoitteeseen koulutus@nasdaq.com.
Kirjat toimitetaan postiennakolla.

Sijoitusrahasto-opas, Sijoittajan korko-opas ja Sijoittajan vero-opas

Nämä oppaat saat tulostamalla internetistä osoitteessa: www.porssisaatio.fi.

Muut kirjat

Kirjakaupoista

Muuta vapaaehtoista luettavaa (ei tenttiaineistoa)

Joukkorahoitus:

http://www.finanssivalvonta.fi/fi/finanssiasiakas/tuotteita/sijoittaminen/muut_tuotteet/joukkorahoitus/Pages/Default.aspx#.VE1L7b7lfzI

Rahastot:

<http://www.finanssiala.fi/materiaalit/FK-julkaisu-Sijoitusrahastotutkimus-2015.pdf>

LIITE 2 SIJOITUSPALVELUTUTKINTO APV1 KIRJA- JA MONISTELUETTELO

KIRJALUETTELO:

- Hoppu, Esko – Hoppu Kari: ”*Kauppa- ja varallisuusosoikeuden pääpiirteet*”. Alma Talent 2016, 16. uudistettu painos. ISBN 9789521425165.
- Järvinen, Sami – Parviainen, Antti: ”*Pääomaturvattu sijoittaminen*”. Alma Talent, 2014, 3. uudistettu painos. ISBN 9789521421686.
- Knüpfer, Samuli – Puttonen, Vesa: ”*Moderni rahoitus*”. Alma Talent, 2018, 10. painos, ISBN 99789521434327.
- Lindholm, Timo – Kettunen Juhani: ”*Gloaali kansantalous*”. Helsinki, Edita Publishing Oy, 2016, 1. painos eISBN 9789513770563, ISBN 789513768003.
- Nasdaq: ”*Opi osakkeet*”. 11. painos.
- Nasdaq: ”*Opi optiot*”. 26. painos.
- Puttonen, Vesa – Repo, Eljas: ”*Miten sijoitan rahastoihin*”. Alma Talent, 2011, 5. painos. ISBN 9789510378076.
- Salmi, Ilari: ”*Mitä tilinpäätös kertoo?*”. Edita, 2015, 8-9. painos. ISBN 9789513762391.
- Turtiainen, Matti: ”*Sijoituspalvelut ja asiakas*”. Alma Talent 2018, 1. painos. ISBN 9789521435393

MONISTELUETTELO:

- APV-tutkinnot materiaali: ”*Rahanpesu*”. V2.
Moniste löytyy osoitteesta <http://www.aaltoe.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> (alavalinta osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia).
- APV-tutkinnot materiaali: ”*Markkinoiden väärinkäyttö*”. V2.
Moniste löytyy osoitteesta <http://www.aaltoe.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> (alavalinta osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia).
- APV-tutkinnot materiaali: ”*Markkinapaikkojen sääntely*”. V1.
Moniste löytyy osoitteesta <http://www.aaltoe.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> (alavalinta osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia).
- APV-tutkinnot materiaali: ”*Verotus - kokooma*”. V2.
Opas löytyy osoitteesta <http://www.aaltoe.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> (alavalinta osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia).
- Finanssivalvonta: määritelmät: *Kapitalisaatiosopimukset*.
Teksti löytyy Finanssivalvonnan sivulta:
<http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Sijoittaminen/>

- Finanssiala: ”*Markkinakatsaus*”. Uusin saatavilla oleva painos. Materiaali kokonaisuudessaan. Materiaali löytyy osoitteesta <https://www.sijoitustutkimus.fi/palvelut/instituutio-sijoittajille/rahastoraportti/> (alavalinta viimeisin markkinakatsaus).
- Finanssiala: ”*Perhe- ja perintöoikeutta pääpiirteissään*”. Materiaali löytyy osoitteesta <http://www.aaltoee.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sialto-aikataulu> - alavalinta: osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia .
- FINSIF: ”*Vastuullisen sijoittamisen opas*”. FINSIF 2017. Opas löytyy osoitteesta <https://www.finsif.fi/vastuullisen-sijoittamisen-opas/>.
- Pörssisäätiö: ”*Sijoittajan korko-opas*”. Opas löytyy osoitteesta www.porssisaatio.fi/opetus.
- Pörssisäätiö: ”*Sijoitusrahasto-opas*”. Opas löytyy osoitteesta www.porssisaatio.fi/opetus.
- Pörssisäätiö: ”*Sijoittajan vero-opas 2018*”. Opas löytyy osoitteesta www.porssisaatio.fi/opetus.
- Ylönen Marjo: ”*Eläkesäästäminen 2017*”. Vakuutus- ja rahoitusneuvonta 2017. Teksti löytyy Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan kotisivuilta www.fine.fi kohdasta Julkaisut.

LIITE 3 SIJOITUSPALVELUALAN TUTKINTOJEN VAATIMUSTASOT

Sijoituspalvelualan tutkintojen eri osa-alueilla vaadittavan osaamisen taso määritellään neljällä tasolla.

Tenttien tehtävät laaditaan tämän luokituksen mukaisesti ja vaatimusten kuvauksella pyritään helpottamaan tenttiin valmistautumista sekä valmentavien koulutusten suunnittelua. Vaativuustasot ovat maksimitasoja, ja tehtävät voivat olla vaatimuksiin merkittyä vähemmän vaativiakin. Vaativuustasot ovat seuraavat:

- A-taso eli analyysitaso**
- B-taso eli soveltamistaso**
- C-taso eli ymmärtämistaso**
- D-taso eli muistamistaso**

Tasokerittelyn tarkoituksena on auttaa tenttijää erottamaan vähemmän tärkeä materiaali keskeisestä materiaalista.

TASOJEN KUVAUKSET

A-taso: analyysi. Analyysitason tehtävillä pyritään mittaamaan suorittajan syvempää osaamista annetulla aihealueella. Tehtävien ratkaisemiseksi suorittajan tulee pystyä jäsentämään ongelma pienempiin alakysymyksiin ja ratkaisemaan tehtävän osaongelmat kyetä tekemään oikeat johtopäätökset kokonaisongelman ratkaisemiseksi.

B-taso: soveltaminen. B-tason tehtävillä pyritään mittaamaan suorittajan kykyä soveltaa kyseisen osa-alueen tietoja annettuihin ongelmiin. Tehtävät edellyttävät teorioiden käyttökykyä tyypillisissä vaihtoehtolanteissa.

C-taso: ymmärtäminen. C tason tehtävillä pyritään mittaamaan suorittajan ymmärrystä asioiden syy-seuraussuhteista, toiminnasta ja muista vastaavista asioiden keskinäisistä vaikutussuhteista.

D-taso: muistaminen ja tunnistaminen. Tällä tasolla suorittajalta edellytetään, että hän muistaa käsitteet tai määritelmät. Tällaiset tehtävät voivat kysyä jotain määrättyä käsitettä, määritelmää, termiä tai yksittäistä faktaa.

VAATIVUUSTASOJEN KUVAUKSET OSAAMISVAATUMUSTEN OSA-ALUEITTAIN

Osa-alueiden keskeiset sisältökohdat ja niihin liittyvä osaamisen vaatimustaso on kuvattu osa-alueittain. Erittelyn tarkoituksena on auttaa tenttijää jäsentämään osaamisvaatimusmateriaalia ja valmistautumaan tutkinnon suorittamiseen.

1. Kansantalous ja rahoitusmarkkinoiden rakenne

Aihealue	Vaadittava taso
I Kansantalous	C
- Peruskäsitteet	
- Taloudelliset järjestelmät	
II Kysyntä ja tarjonta määräävät hinnan	C
- Hinnanmuodostus	
- Kysyntä ja tarjonta	
III Työmarkkinat ja tulopoliittika	C
IV Rahoitusmarkkinoiden rakenne	B
- Rahamarkkinat	
- Joukkovelkakirjamarkkinat	
- Osakemarkkinat	
- Valuuttamarkkinat	
- Johdannaismarkkinat	
- Kaupan selvitys	
- Rahoituksen välittäjät, järjestöt, pankit, vakuutuslaitokset, valvonta	
- Sijoitusrahastot	
V Kansainvälinen talous	C
- Maailmantalous, Rahaliitto ja EU	
- Ulkomaankaupan merkitys	
- Yhteydet kv. markkinoihin	
VI Julkinen talous: veroja ja palveluja	C
- Valtion taloudellinen rooli	
- Kuinka julkinen valta puuttuu talouteen	
- Finanssi ja rahapolitiikan peruskäsitteet	
VII Kansantalouden kiertokulku	C
- Makrotalousteoria	
- Bruttokansantuote	
VIII Tuotannon kasvu ja elintaso	C
IX Suhdannevaihtelut	C
- Työttömyys	
- Inflaation selitykset	
- Inflaation vaikutukset rahoitusmarkkinoihin	
X Rahapolitiikka ja rahoitusmarkkinoiden integraatio	C
- Rahapolitiikan lähtökohdat	
- Euroalueen talouden ja rahoitusjärjestelmän rakenne	
- Rahapolitiikan toteuttaminen	
- EKP:n rahapolitiikan keinot ja vaikutukset rahoitusmarkkinoihin	
- Suomen Pankki eurojärjestelmässä	

2. Yritystalous

Aihealue	Vaadittava taso
I Tilinpäätösanalyysin tausta	C
- Tilinpäätösanalyysin määritelmä	
- Tilinpäätösinformaation tarjoajat ja lainsäädäntö	
- Tilinpäätösanalyysin käyttäjät	
- Osakemarkkinoiden tuottama informaatio	
- Kansantaloudellinen informaatio	
II Tilinpäätöstietojen oikaiseminen	--
- Tuloslaskelman oikaisutoimenpiteet	
- Taseen oikaisutoimenpiteet	
- Kirjanpitolainsäädännön uudistuksen vaikutukset	
III Keskeisimmät tunnusluvut ja niiden tulkinta	C
- Kannattavuus	
- Vakavaraisuus	
- Maksuvalmius	
IV Rahavirtalaskelmat ja niiden tulkinta	--
- Kassavirtalaskelmat ja niiden pohjalta laaditut tunnusluvut ja tulkinta	
V Markkinaperusteinen tilinpäätösanalyysi	B
- Keskeiset tunnusluvut	
- Tilinpäätöstietojen yhteys osakkeiden tuottoihin	
- EVA	
- Osaketuotot ennustava tilinpäätösvoittoa	
- Erilaisten voittokäsitteiden näkyminen hinnoissa	
- Markkinoinen reagointi tilinpäätöstietojen julkaisemiseen	
VII Tunnuslukujen tilastollisesta analysoinnista	--
- Tunnuslukumuodon oletuksesta	
- Konkurssin ennustaminen ja luottokelpoisuus	
- Tunnuslukujen luokittuminen	

3. Sijoitustuotteet ja sijoittaminen

Aihealue	Vaadittava taso
I Rahoitusvälineet, ominaisuudet ja hinnoittelu	B
- Osakkeet	
- Joukkovelkakirjalainat	
- Optiot ja vaihtovelkakirjalainat	
- Muut rahoitusvälineet	
II Sijoittamisen perusteita	B
- Osakesijoittamisen peruskäsitteet	
- Tuotto, riski	
- Hajauttaminen	
- CAPM, oman pääoman tuottovaatimus	
- Sijoitusstrategiat	
- Markkinoiden tehokkuus	
III Johdannaisten perusteet	C
- Johdannaispörssit	
- Optioiden ja muiden johdannaisten peruskäsitteitä	
- Erilaiset johdannaistuotteet	
IV Johdannaisten hinnoittelu	D
- Optioiden arvonmääritys	
- Futuurien arvoon vaikuttavat tekijät	
V Johdannaisten käyttö	--
- Perusstrategiat	
- Riskienhallinta johdannaisilla	
VI Korkosijoitukset	B
- Raha- ja pääomamarkkinat	
- Instrumenttien hinnoittelu	
- Tuotto, riski ja likviditeetti	
- Riskimittarit	
- Suorat korkosijoitukset	
- Korkorahastot	
VIII Yrityksen arvonmääritys	--
- Yrityksen arvonmäärittämisen tarve ja perusteet	
- Yleisesti käytetyt arvostusmallit	
- Pääoman tuottovaatimus yrityksen arvonmäärityksessä	
IX Sijoitusrahastot	B
- Toimintaperiaate	
- Rahastotyypit	
- Rahastoihin sijoittaminen	
- Rahastoyhtiön hallinto	
- Palkkiot	
- Rahastojen valvonta ja rahastolainsäädäntö	
- Rahastoinformaatio	
- Rahastojen verotuksen perusteet	
X Salkunhoito	C

- Salkunhoitotyylit; aktiivinen/ passiivinen salkunhoito
- Suhteellinen tuotto / absoluuttinen tuotto
- Johdannaisten ja osakelainojen käyttö salkunhoitossa
- Sijoitusrahastolain sijoitustoimintaa koskevat rajoitukset
- Arvonlaskenta, arvonlaskennan erityiskysymykset, raportointi

4. Sijoituspalvelujen tarjontaa koskeva lainsäädäntö, viranomaisnormit ja itsesääntely

Aihealue	Vaadittava taso
I Kauppa- ja varallisuus oikeuden perusteet	C
<ul style="list-style-type: none"> - Oikeusnormit, -subjektit, -toimet - Edustus - Velka- ja maksusuhteet, vakuudet - Vahingonkorvaus ja vakuutus 	
II Markkinapaikkojen sääntely	D
III Rahanpesu	B
<ul style="list-style-type: none"> - Asiakkaiden tunnistaminen - Rahanpesun tunnusmerkistö - Sisäpiirisäännökset - Poliittisesti vaikutusvaltaiset henkilöt - Rahanpesuun liittyvät menettelytavat - Rahanpesun valvonta - Rangaistussäännökset 	
IV Markkinoiden väärinkäyttö	C
<ul style="list-style-type: none"> - Sisäpiirin tiedon ja markkinoiden väärinkäyttö - Rangaistussäännökset 	
V Menettelytapasäännökset	C
<ul style="list-style-type: none"> - Yleiset säännökset, sijoituspalveluyrityksen perustaminen ja omistaminen - Sijoituspalveluyrityksen toiminta - Tilinpäätös ja -tarkastus, vakavaraisuus ja riskit - Menettelytavat asiakassuhteissa - Erinäiset säännökset: salassapitovelvollisuus, asiakkaan tunnistaminen, vahingonkorvaus, asiakasvarojen säilyttäminen. - Sijoituspalveluiden markkinointi - Rangaistussäännökset - Eettiset säännöt 	
VI Vastuullinen sijoittaminen	C
<ul style="list-style-type: none"> - Vastuullisen sijoittamisen käsitteet ja lähestymistavat 	

5. Sijoittajan verotus sekä perhe- ja perintöoikeuden perusteet

Aihealue	Vaadittava taso
I Verotuksen pääpiirteet	B
<ul style="list-style-type: none"> - Yksityishenkilöiden verotuksen pääpiirteet - Sijoitusten tuottojen verotus - Korkotulojen, rahastojen voitto-osuuksien, sekä vuokratuottojen verotus - Vakuutussijoitusten verotus - Luovutusvoittojen ja -tappioiden verotus - Korkovähennykset - Varallisuusvero - Varainsiirtovero - Kiinteistöverotuksen perusteet - Puun myyntitulojen verotuksen perusteet - Lahjoitusten ja perintöjen verotuksen perusteet - Verosuunnittelun perusteet 	
II Sijoittajan verosuunnittelu	D
<ul style="list-style-type: none"> - Sijoitustoiminnan kulujen vähentäminen verotuksessa - Eläkevakuutusten ja sijoitusvakuutusten verotus - Perintö- ja lahjaverosuunnittelu - Ulkomaisten sijoitusten verotus - Verotusmenettely ja muutoksenhaku - Sijoittaminen elinkeinotoimintana ja sijoitustoiminta yhtiön kautta 	

APV
SIIJOITUS
TUTKINNOT

Aalto EE Helsinki

Mechelininkatu 3 C
00100 Helsinki

AEE Aalto University
Executive Education

Finanssiala ry

Itämerenkatu 11-13
00180 Helsinki
www.finanssiala.fi

 FINANSSIALA